

VII.

P l a n t a e

nonnullae horti academici Monacensis descriptae atque
illustratae.

Auctor

CAR. FRID. PHIL. MARTIUS,

Med. Doct.

Quum hac proxima aestate in horto Academiae litterarum regiae plures floruissent plantae aut nondum rite cognitae, aut minus diligenter illustratae, annuente Schrankio, viro perillustri, horti directore, earum nonnullas accurate describere suscepi, qua in re botanices studiosis me operam collocasse neque ingratam neque inutilem confido.

I. *Pulmonaria tuberosa* Schmidt.

P. foliis radicalibus lato-lanceolatis, in petiolos decurrentibus, scabris.

P. quinta pannonica *Clus. hist.* 2. p. 170 (?)

Ra-

Radix perennis in ramos multos divisa, vetusta tuberosa.

Caulis erectus sesquipedalis bipedalisve, teres, pilis albis rigidis scaber et quasi urens, inferne simplex superne divisus.

Folia uti caulis pilis albis hirta, laete viridia subtus pallidiora, integerrima et apice acuto instructa; radicalia oblonga vel lato-lanceolata, aequae ac caulina inferiora lanceolata in petiolum longe decurrentia ibique paululum revoluta; caulina superiora lanceolata sessilia semiamplexicaulia.

Flores in corymbum terminalem collecti, breviter pedunculati, inferiores basi foliolo ovato-lanceolato suffulti.

Calyx semiquinquefidus, laciniis lanceolatis acutis, hirtus.

Corolla primo purpurea demum coeruleo-purpurea; limbi laciniarum aequales obtusae.

Stamina stylo breviora. *Antherae* lineares luteae. *Stylus* calycem aequans. *Stigma* parvum subcapitatum.

Semina quatuor subrotunda nigrofusca.

Species haec a vera *Pulmonaria angustifolia* sine ullo dubio est diversa. Forte ipse magnus Linnacus hanc nostram pariter ac aliam stirpem *Pulmonariam* scilicet *mollem* Wolfii, nondum quod scimus descriptam, atque ipsam *P. angustifoliam* uno posterioris nomine complexus est. Certe *Pulmonaria quinta pannonica* Clus. *) huc non pertinet, sed potius tuberosae aut mollis est synonymon. Videtur enim diligentissimum hunc observatorem minime fugisse differentiam profecto specificam inter veram *P. angustifoliam* atque *tuberosam* intercedere. Immo forte sub ejus *Pulmonaria quarta rubro*

*) hist. 2. p. 170.

bro flore *) atque *P. quinta* rubente coeruleo flore **) jam ipsas *P. tuberosam* atque *mollem* distinxit. Quarum vero quae ad *tuberosam*, quae ad *mollem* pertineat vix eruere audeo.

Linnaeum vero sub unica *P. angustifolia* plures comprehendisse species ex eo elucere videtur, quod praeter figuram *Pulmonariae* quintae Clusii, aliam e Bocconio ***) citat, quam ad *P. vere angustifoliam* referendam censeo, tum herbarii *Schreberiani* cum ipsius nominis auctoritati innixus. Sit igitur haec *Pulmonaria angustifolia*:

P. foliis anguste lanceolatis in petiolos decurrentibus molliusculis; praeter has notas quoque statura et floribus minoribus dignoscenda.

Anne forte hujus, in Austria hinc inde obviae, aliud synonymon est *Pulmonaria tertia pannonica* Clus. ****)?

Pulmonaria tuberosa pluribus Germaniae locis, vbi *angustifolia* lecta dicitur, provenit. In Bavariae subalpinis prope *Rosenheim* a viro rev. *Schmidt*, Beneficiato, lecta atque hoc ipso nomine donata est.

II. *Onochilis pulla*.

O. corollis calyce brevioribus; calycibus fructiferis pendulis.

Echioides nigricans Desf. atl. I. p. 163.

Lycopsis nigricans Pers. syn. I. p. 162.

Boragine silvestre annua di Candia. Zanon. istor. bot. p. 48. t. 19. (icon. satis bona.)

Buglossum procumbens annuum pullo minimo flore Moris. prael. bot. p. 252; — hist. ox. Sect. XI. p. 439. t. 26. f. 11. (misera), et Zanon. rar. stirp. hist. p. 56. t. 38 cum icone ex historia bot.

Radix annua? — apud nos jam annum et quod excurrit duravit.

Caulis

*) l. c. c. icone.

**) ibidem.

***) Mus. p. 110. t. 86.

****) Stirp. pann. p. 149 c. ic.; — hist. 2. p. 169. cum icone eadem.

Caulis sesquipedalis et altior, debilis, subflaccidus, procumbens, pilis setisque albis patentibus hispidus, ramosus.

Rami erectiusculi.

Folia alterna, semiamplexicaulia basi decurrentia in caulis angulos, lanceolata vel lineari-lanceolata, acuta, uti caulis hispida, canescentia cum nitore, margine subundulata et apice saepe torta, patienti-reflexa, subdisticha, sesquipollicaria, bipollicaria, juniora supra rubentia.

Flores in axillis foliorum solitarii.

Pedunculi ad summum unguem longi, teretes, hirsuti, primum erecti, deinde ad latus deflexi.

Calices in lacinias quinque aequales acutas divisi, hirsuti ut reliquae partes, maturo fructu ventricosi, penduli.

Corollae infundibuliformes, calycibus breviores. *Tubus* cylindraceus, gracilis, deorsum paululum dilatatus, colore albidus; *limbus* in lacinias quinque breves rotundatas integerrimas sectus, atro-sanguineus, holosericeo-nitens, ad faucem perviam tenuissime ciliatus.

Filamenta brevissima, tubo inserta. *Antherae* lineares, erectae, ad limbum pertigentes, cinereo-fuscae.

Ovaria quatuor subglobosa. *Stylus* filiformis, erectus, longitudine tubi. *Stigma* minutum subcapitatum, fuscescens.

Semina quatuor atro-violacea nitida, rugosa, duo saepe incompleta.

Hab. in siccis arenosis Barbariae, (et insularum graecarum?).

Lycopsidis character primarius in corolla superne incurva versatur, a qua nota quum nostra species aequae ac *L. vesicaria* L. recedat, Cl. Desfontaines sequi easque separare aequum duxi. Character gen. erit. qualem l. c. dedit Desfontaines. *Echioidis* nomen vero varias ob causas minus aptum, ideoque antiquum *Asperifoliae* cujusdam nomen e Dioscoridis L. IV. c. 23. introduxi. Affinis est *O. pulla* non solum Lycopsidibus, sed etiam *Onosmis corollis cylindricis*, a quibus praesertim calyce ventricoso quinquefido caute distinguenda.

Proxi-

Proxima est *Onosmae caspicae* W., a qua differt: radice uti videtur perenni, statura majori, caule laxo quidem, sed non divaricato, foliis latioribus, magis canis ob pilos molliores et densiores, corollis longitudine calycis, nec paulo longioribus, et aliis notis.

III. *Pityranthus crassifolius*.

P. caule decumbente brachiato piloso, foliis oppositis ovatis basi cuneatis mucronulatis glabris, capitulis ovatis axillaribus.

Illecebrum Achyrantha Sp. pl. ed. Willd. 1. p. 1208.

Radix fibrosa perennis.

Caulis prostratus spithameus et longior, jam ex ipsa basi divaricato-ramosus, debilis, teres, pilosus, albo-rubens.

Rami oppositi.

Folia ex internodiis caulis ramorumque aliquantulum incrassatis, opposita, petiolata, ovata, acuta et mucrone brevi terminata basin versus cuneatim attenuata, integerrima, substantiae tenacioris, e viridi et albo varia, subtus pallidiora, glaberrima, basi tamen et costa media inferiore pilis sparsis obsita, unguicularia vel pollicaria, opposito plerumque minore.

Petiole breves quintam circiter foliorum partem aequantes, pilosiusculi subamplexicaules.

Flores in axillis foliorum collocati glomerulos ovatos efficiunt.

Bracteae tres ad calycis basin, membranaceae, albae, lanceolatae, carinatae, medio nervo rufescente et pubescente percursae, inaequales, minore latiore.

Calyx corollam simulans pentaphyllus, foliolis inaequalibus membranaceis albis. *Foliola* exteriora tria aequalia ovato-lanceolata,

trinervia, nervis lateralibus ad dimidium pertingentibus, intermedio validiore excurrente atque in foliolis binis concavis mucrone brevi terminato, foliolo tertio plano mutico; omnia extus villosa, praesertim basi. *Foliola interiora* duo sibi opposita et genitalia amplexentia, minora, carinata, lanceolata, obtusiuscula, valde pilosa.

Filamenta quinque, insidentia annulo minutissimo viridi, germen cingenti (nectario auctorum); filiformia longitudine germinis, alternantia cum totidem dentibus triangularibus acutis minutis, quasi filamentis sterilibus.

Antherae ovatae, germini incumbentes, luteae.

Germen globosum paulo depressum, viride, glabrum, parvum.

Stylus brevis, crassiusculus, simplex.

Stigma subcapitatum.

Utriculus semen unicum globosum fuscum continens, irregulariter secedens.

Patria est ager Bonariensis. Floret apud nos in Frigidario.

Mira in *Celosia* eique affinibus *Achyranthe* et *Illecebro* generibus exorta est confusio, quum in his quid *calyx* rite vocetur, quidve *bractea* haud exiguis prematur difficultatibus; foliola enim illa calycem corollinum obvallantia, colore, substantia, situ et figura in singulis speciebus ita differunt, vt in *Achyranthe* pro bracteis in *Celosia* vero pro ipso calyce habeantur. Mihi quidem, plures horum generum species accurate perscrutanti, visum est, omnes promere flores apetalos, mere calycinos et squamas calycem extus stipantes optimo jure *bracteas* appellari. Suadet singularis in nonnullis speciebus harum partium conditio indeque facilis per analogiam conclusio. In *Celosia Monsoniae* nimirum, in *C. nodiflora*, *Achyranthe muricata* aliisque multis squamae tres externae, quae in systemate calycis

cis nomen adeptae sunt, saepius nec ex ipsius calycis basi oriuntur, nec ei incumbunt sed e pedunculo infra calycem enatae, late ab illo distant, ita ut decerptis floribus integrae remaneant. Inde facile perspicui potest, eas *bracteis* adnumerandas esse. Quamvis vero ab ipsis partibus floris alienae sint, in confirmandis tamen characteribus genericis eo gravioris videntur momenti, quo magis ad habitum faciunt et quo difficilior e sola nectarii indole harum formarum certa distinctio. Denique fructus conditio in auxilium est vocanda. Magni sane interest, utrum plura semina uno fructu condantur aut unicum solummodo, magni quoque quo modo aperiatur; quam ob causam novum genus introducendum putavi, cui *Pityranthi* nomen dedi a $\pi\iota\tau\upsilon\rho\tilde{\nu}$ i. e. furfure. Character hic erit:

Calyx corollinus pentaphyllus, foliolis inaequalibus, extus bracteis tribus facie calycis.

Corolla nulla.

Stamina basi connata in tubum germen cingentem aut dentatum (tunc vero cum dentibus alternantia) aut integrum.

Utriculus monospermus, aut irregulariter dehiscens aut horizontaliter, (ut in *Celosia albida* Willd.).

(Flores capitati, vel in spicas plerumque breves collecti.)

Huic generi praeter supra descriptam ex earum, quas vidi, specierum numero adscribendae sunt: *Achyranthes axillaris* Hornem., altissima Sw., porrigens Jacq., muricata L.; *Celosia albida* Willd., Monsoniae Retz., nodiflora Jacq.; *Illecebrum brachiatum* L., javanicum L., frutescens L'herit., sessile L., quod jam monente Vahl *) eadem planta ac *J. ficoideum* L., lanatum L.

Achyranthis characterem ita definiendum puto.

Ca-

*) Symb. bot. I. p. 22.

Calyx corollinus pentaphyllus, foliolis inaequalibus, extus bracteis tribus calyci plerumque dissimilibus.

Corolla nulla.

Stamina basi connata in cupulam aut integerrimam, aut dentatam, dentibus fimbriatis cum staminibus alternantibus.

Utriculus monospermus.

Huc pertinent: *Achyranthes aspera* L., argentea, Lam., echinata Retz., lappacea L., rel. — Genus, ingenue fateor, habitu magis, quam notis e flore desumtis conspicuum.

Celosiae character exhibendus:

Calyx corollinus pentaphyllus, foliolis inaequalibus, extus bracteis tribus facie calycis.

Corolla nulla.

Stamina basi in tubulum germen ambientem connata.

Capsula polysperma unilocularis circumscissa.

(Flores spicati.)

Hujus loci sunt: *Celosia margaritacea* L., cristata L., trigyna L., paniculata L., castrensis L., coccinea L., polygonoides Retz., comosa ejusdem et rel.

Illecebrum ita statuo:

Calyx corollinus pentaphyllus, foliolis aequalibus, subcartilagineis, apice fornicatis.

Corolla nulla.

Stamina cum squamulis (in nonnullis deficientibus) alternantia.

Utri-

Utriculus monospermus.

Anychiae, generis a Michauxio constituti *), species optimo jure sub *Illecebro* militant, cum non nisi squamarum inter stamina defectu ab *Illecebro Paronychia*, *verticillato* et *arabico*, quas mihi examinandi facultas fuit, differant. Forte distinctam hujus generis subdivisionem exigunt, tam ob nectarii defectum, quam ob calycis foliola plerumque obtusa. *Illecebrum alsinaefolium* L., cum *Queria canadensi* L., quam Michauxius nomine *dichotomae* inter *Anychias* recepit, quod spontanea filamentis quinque gaudet, valde convenit ratione structurae floris atque habitus. Huc igitur referendum est.

De *Illecebro capitato* L. nihil certi praedicare audeo, a reliquis *Illecebris* differt foliolis calycinis planis et capsula medio secundum directionem perpendicularem secedente.

IV. *Stachys arabica.*

S. annua, foliis cordato-ovatis, remote serratis, postice integerrimis, concavis, inferioribus petiolatis, floralibus sessilibus, verticillis 6-floris muticis.

Radix perpendicularis, divisa in fibras plurimas, annua.

Caulis ad basin statim divisus.

Rami oppositi adscendentes sesqui-ad bipedales et altiores, quadranguli, pilis brevibus albis sparsis hirti, virides.

Folia cordato-ovata, antice remote et simpliciter serrata, postice integerrima, concava, pubescentia, venosa, luteo-viridia, inferiora petiolata superiora ad verticillorum basin sessilia.

Petoli dilatato-plani, pubescentes.

Verticilli remoti sexflori.

Ca-

*) Flor. bor. amer. I. p. 113.

Calyces ampli, quinquefidi, laciniis aequalibus lanceolatis, mucrone brevi albo terminatis, pubescentes, brevissime pedunculati.

Stipulae duae minutae lineari subulatae pubescentes ad cuiusvis calycis basin.

Corolla magna, purpurascens et maculis obscurioribus irrorata. *Labium* superius oblongum integerrimum, extus pubescens; inferius patens reflexum glabriusculum.

Antherae flavae.

Semina ovato-triangularia, fusco-nigricantia.

Floruit haec species, ut videtur Arabiae indigena, in horto nostro per Augustum et Septembrem; sub dio vix semina perficit.

Competit huic locus in systemate juxta *Stachyn betonicaefoliam* a Cl. Desfontaines *) descriptam et nitide delineatam.

V. *Pelargonium sanguineum*.

P. pedunculis multifloris foliis bipinnatifidis, foliolis remotiusculis, superioribus cuneato-decurrentibus, laciniis lanceolatis incisis caule suffruticoso piloso.

Tab. IV.

Caulis basi fruticosus teres, crassitie digiti, erectus, cortice fuscescente glabro vestitus, divisus in ramos erectos patentes, teretes, ad genicula remota tumentes, colore viridi vel rubente, undique pilis albis obsitos.

Folia sibi ramisque opposita, petiolata, laete viridia, hinc inde tenuissime pubescentia, pollices tres ad quinque longa; inferiora bipinnatifida. Pinnae suboppositae, saepius complicatae, superiores cuneato-decurrentes, infimae subremotae, in lacinias lanceolatas basin
ver-

*) Annal. Mus. hist. natur. Tom. X. p. 304.

versus attenuatas, bi-vel tridentatas, subinde uno latere vel utroque integerrimas divisae.

Folia suprema minora plerumque simpliciter pinnatifida, lacinii integerrimis, vel (praesertim inferioribus) dentatis.

Petoli foliis breviores, teretes, pilosi.

Stipulae in caule atque in ramorum geniculis lato-ovatae acutae, virides, demum aridae, persistentes, ciliatae.

Pedunculi terminales elongati, saepe pedales, teretes, pilosi.

Involucrum octophyllum vel enneaphyllum, foliolis lanceolatis ciliatis, umbellam multifloram fovens.

Pedicelli breves, pubescentes.

Calyces ante anthesin et fructiferi horizontaliter deflexi; florentes erecti, pubescentes, rubenti-virides. *Tubus* longus fere pollicem aequans. *Limbus* compressus, quinquefidus; laciniae lanceolatae longitudine aequales, superior latior reliquis, omnes margine tenui albo.

Petala quinque, superiora duo obovata, tria inferiora lanceolata, basin versus attenuata, apice rotundata subundulata, obscure sanguinea, superiora lineis ramosis tribus vel quatuor, inferiora binis picta.

Antherae flavae.

Semina dilute fusca villosa rarius maturescunt.

Patria forte Cap. b. sp.

Locus in systemate juxta *P. coriandrifolium*.

VI. *Pelargonium pumilum* Willd.

P. pedunculis multifloris, foliis subrotundis, obsolete quinquelobis, crenatis, basi subcuneatis, junioribus zonatis, petalis linearicuneatis.

P. pedunculis subquadrifloris, foliis subrotundis obsolete lobatis crenatis, junioribus subzonatis, petalis linearibus *Willd. enum. II. p. 704.*

Ic. tab. V.

Radix lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis fruticosus, ad radicem statim ramosus, erectus, pumilus pedalis ad summum sesquipedalis, teres flexuosus cortice cinereo-fusco glabro tectus.

Rami cauli similes erecti, flexuosi.

Folia opposita, petiolata, subrotunda, obsolete quinqueloba, lobis inciso-crenatis, crenis binis ternisve, lobo intermedio latiore; in petiolum cuneatim decurrentia ibique integerrima, basi aliquantulum concava, crassiuscula venis subtus prominulis, tenuissime pubescentia, lacte viridia, juniora zona purpurascente notata.

Petioli longitudine folia fere aequantes, semiteretes, supra canaliculati, pubescentes.

Stipulae juxta petiolorum basin membranaceae, cordato-ovatae, acutae, subciliatae, deciduae.

Pedunculi laterales terminalesque longitudine tubi calycis, glabriusculi.

Involucrum hexaphyllum vel heptaphyllum, foliolis ovato-acuminatis, ciliatis.

Flores in umbella singula circiter 6—8.

Calycis tubus nectarifer teres, pilis sparsis obsitus, infra purpureus, supra paulo incrassatus et viridis. Laciniae calycinae aequales, lanceolatae, acutae, glabriusculae.

Petala lineari-cuneiformia apice rotundata, obscure coccinea, duo superiora paululum longiora amoene punicea striis duabus longitudinalibus obscurioribus notata.

Antherae puniceae.

Se-

Semina hujus speciei matura nondum vidi, indeque prolem esse hybridam suspicor. *P. scandenti* certe valde est affinis ejusque diagnosis ita emendanda erit:

P. pedunculis multifloris foliis subrotundis obsolete lobatis grosse crenatis, basi subcordatis, zonatis, petalis linearibus latitudine laciniarum calycis (striatis).

Patria Cap. b. sp. dicitur, floret diutissime in Frigidario, id quod affirmat opinionem supra indicatam, plantam esse hybridam.

VII. *Pelargonium amplissimum.*

P. pedunculis bi-quinquefloris, foliis semiorbicularibus glaucis trilobis, lobo medio trifido lateralibus bifidis, serratis, versus basin leviter cordatam integerrimis, caule erecto fruticoso.

P. pedunculis bi-quinquefloris foliis planis glaberrimis semiorbiculatis septemlobis serratis basi leviter cordatis. *Willd. suppl. enum. p. 48.*

Radix lignosa, fibrosa, perennis.

Caulis erectus, tripedalis et major, teres, lignosus, cortice fusco glabro, in junioribus levissime pubescente.

Folia alterna oppositaque longe petiolata, circumscriptione semiorbiculari sesquipollicem longa et duos plerumque lata, subpalmato-triloba, lobis lateralibus in medio profunde incisis, intermedio apice leviter trifido, omnibus acute et inaequaliter serratis, — basi subcordata et paululum concava integerrima, glaucescentia subtus pallidiora, subcarnosa, venis albidis subtus prominentibus, rigidiuscula, glaberrima.

Petioles patentes, longissimi, inferiores folia longitudine bis superantes, teretes, glabriusculi.

Stipulae ovatae acuminatae, membranaceae, marcescentes.

Pedunculi elongati tri — sexpollicares, teretes, piloso-hirti.

Involucrum parvum pentaphyllum, laciniis ovato-acuminatis, ciliatis, membranaceis, marcescentibus.

Umbella quadri — quinqueflora, subinde quoque bi — triflora.

Pedicelli paulo sursum flexi.

Tubi calycum sesquipollicares, teretes uti pedicelli pilosohirti.

Laciniae calycinae sub anthesi erectae, lanceolatae, acutae, margine tenuissime membranaceo subciliato.

Corolla ampla pulcherrima. Petala candida, tria inferiora obovato-cuneata immaculata, duo superiora latiora obovata, apice subemarginata, lineis nonnullis purpureis sursum ramosis inde a basi usque ad medium elegantissime picta.

Semina fusca villosa, apud nos vix rite maturescentia.

Quod ad staturam floresque attinet pulchra haec species affinitate satis arcta cum *P. grandifloro* conjuncta est, et hanc ob causam a nonnullis pro planta hybrida habetur. Differt vero ab illo praesertim forma foliorum; sunt enim in *P. grandifloro* quinqueloba, lobis posterioribus divergentibus, serraturis minoribus et basi quasi triangulo excisa nec subcordata. Quod si vero ulterioribus innotuerit disquisitionibus, plantam esse hybridam, cujus rei movet suspicionem seminum conditio, formam fallacem et brevi tempore botanicorum oculis se subducturam litteris mandasse juvabit.

VIII. *Phyllanthus cantoniensis*.

P. foliis pinnatis floriferis, foliis obovato-oblongis, pedunculis axillaribus solitariis, inferioribus foemineis, superioribus masculis, ramis pinnaeformibus aucipitibus, caule annuo subancipiti.

Ic. Tab. VI.

Radix perpendicularis fibras multas ramosas emittens, annua.

Cau-

Caulis pedalis et sesquipedalis erectus, glaber, ramosus, ad ramificationes flexus et ramis utroque latere decurrentibus angulatus ferme anceps, e viridi purpurascens.

Rami cauli similes, patentes, subgemini, per paria alternantes.

Ramuli foliiferi, quos melius petiolos communes dices, alterni compresso-ancipites ad foliorum basin dilatati, glabri.

Folia pinnata cum impari quinque-ad octojuga, alterna, breviter petiolata, obovato-oblonga, basi aliquantulum obliqua, apice truncato-rotundata et mucrone brevissimo instructa, glaberrima, amoene et fere glaucescenti-viridia, subtus pallidiora.

Stipulae ad foliorum basin minutae, cordatae acuminatae, et aliae minutissimae setaceae ad quemcumque petiolum partialem.

Flores axillares, ad singulorum petiolorum partialium latus inferius singuli, subsessiles, inferiores 6—8 foeminei totidemque superiores masculi.

Flores masculi dimidiam lineam lati.

Calyx monophyllus profunde sexfidus subcampanulatus albus tener, persistens laciniis aequalibus ovatis (sub lente) inaequaliter dentatis, pellucidis, fasciculo vasorum notatis.

Nectarium (vel si mavis *Corolla*) minimum, tanquam coronula germini subjectum monophyllum sed in lobos sex aequales, quartam laciniarum calycis, cum quibus alternant, partem metientes, ungue brevi angusto limbo subrotundo crenulato, divisum, crassiusculum viride.

Filamenta tria in columnulam triquetram calyce breviora connata.

Antherae subglobosae didymae contiguae, flavae.

Flores foeminei iis, qui mascula continent organa, paulo majores.

Calyx monophyllus, sexpartitus, persistens, tenuis, laciniis aequalibus lanceolatis patentibus, sub microscopio consideratis hyalino-

lino-pellucidis, cellulosi, in medio vasorum fasciculo purpureo ante apicem desinente notatis, margine eroso-denticulatis.

Corolla nulla, nisi pro ea habeas annulum tenuissimum luteo-virescentem, basin germinis cingentem, cui *nectarii* potius nomen competit.

Germen superum, subglobosum, viride, glabrum, attenuatum in *Stylos* tres breves, teretes, bifidos.

Stigmata sex, in quovis stylo duo, subcapitata.

Capsula subglobosa depressa, sexsulca, tricocca, junior tecta epidermide viridi-rubente granulosa, postea in lacinias sex, totidem capsulae areolas vestientes, secedente; matura centro poro parvo pertusa, denique in cocculos tres elastice dehiscentes dividitur.

Semina in quovis cocculo bina, triquetra ferruginea, transversim sulcata. — Speciem hanc elegantem, nisi nomen fallit, *Chinae* indigenam, in caldario servavimus, ubi per longum temporis spatium florens, plurima semina protulit.

Locus in specierum enumeratione post *P. debilem* Klein.

IX. *Phyllanthus Niruri*.

P. foliis pinnatis floriferis, foliolis oblongis obtusiusculis, pedunculis axillaribus, inferioribus subgeminis masculis, superioribus solitariis foemineis. *Sp. pl. ed. Willd. IV. p. 583.*

Ic. tab. VII.

Radix perpendicularis in ramos multos divisa, annua.

Caulis pedalis et altior, erectus, teres, paululum flexuosus, glaber, inferne purpurascens superne viridis, ramosus.

Rami patentes.

Folia alterna, petiolata, patentia, cum impari pinnata, 10- ad 16-juga. Foliola alterna breviter petiolata oblonga apice obtusa sine mucrone, glabra, laete viridia.

Petioli teretes glabri.

Sti-

Stipulae ad foliorumque basin setaceae purpurascens.

Flores infra foliola axillares pedunculati; inferiores masculi gemini vel terni, diverso plerumque tempore evoluti, superiores foeminei solitarii *).

Flores masculi lineam ad sesquilineam et ultra lati.

Calyx monophyllus, tener, campanulatus, quinquepartitus laciniiis ovatis obtusis, albus subinde in laciniarum parte media virescens, persistens.

Corolla abest, nisi nectarium dicas.

Nectarium parvum monophyllum quinquepartitum, lobis cum laciniiis calycinis alternantibus subrotundis, margine undulatis.

Filamenta tria, inferne connata in cylindrum, apicibus vero distantia.

Antherae biloculares subglobosae, contiguae, flavae.

Flores foeminei magnitudine et calycis structura masculinis similes, foecundati tamen paulo majores.

Nectarium annulus membranaceus tenuis e luteo viridis, integerrimus, germi subjectus, idque cingens.

Germen superum globosum, albo-virescens glabrum.

Stylus teres, inferne simplex, tunc trifidus, ramis patentidivergentibus, luteo virens.

Stigmata oblonga obtusa subdidyma, luteola.

Capsula globosa sed valde depressa, sexsulca tricocca, immatura tecta epidermide glabra albo-virescente, quae primo in lacinias sex aequales rumpitur, quibus demum delapsis capsula ipsa in conspectum venit. Haec in centro poro minimo est pertusa et denique in cocculos tres dilabatur.

Semina in quovis cocculo bina, forma semilunari, fusca, transversim sulcata.

Patria est India orientalis.

*) Flores in speciminibus indicis, quae vidi, minores quam in planta hortensi.

E x p l i c a t i o t a b u l a r u m .

Tab. IV.

Pelargonium sanguineum.

Tab. V.

Pelargonium pumilum.

Tab. VI.

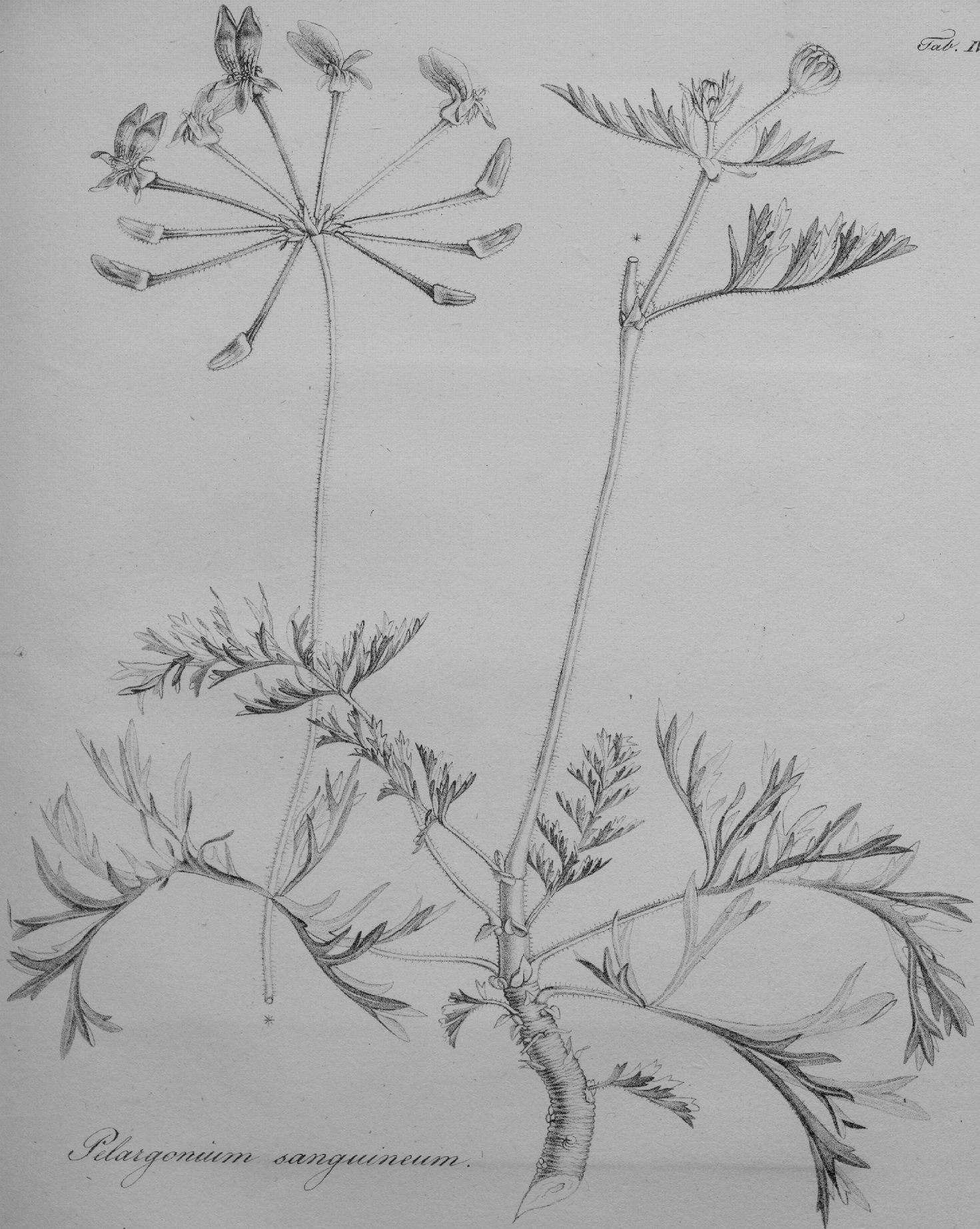
Fig. 1. *Phyllanthus cantoniensis.*

- 2. Corolla mascula
 - 3. Stamina
 - 4. Corolla foeminea
- } multo aucta.
- 5. Capsula junior in calyce persistente, ter aucta.
 - 6. Capsula maturitati proxima, vestita membrana exteriore in areolas dilabente.
 - 7. Capsula matura.
 - 8. Eadem aucta.
 - 9. Semina.

Tab. VII.

Fig. 1. *Phyllanthus Niruri.*

- 2. Corolla masculina magnitudine naturali.
 - 3. Eadem
 - 4. Stamina
 - 5. Corolla foeminea
- } multo aucta.
- 6. Fructus immaturus, corollae patulae insidens.
 - 7. Fructus immaturus, laciniis corollae revolutis.
 - 8. Idem magnitudine auctus, membrana externa jam in lacinias secedente.
 - 9. Semina magnitudine naturali et aucta.

Pelargonium sanguineum.

Tab. V.

Pelargonium pumilum.

Donkowsky. 1844.

Martius. Abb.

Phyllanthus

cantoniensis.

Martius Abb.

Phyllanthus Niruri.

Martius Abb.

Deutsche. 1814.